

Nr 206.

Godkänd av första kammaren den 11 maj 1946.

Godkänd av andra kammaren den 11 maj 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anslag för budgetåret 1946/47 till vissa byggnadsarbeten m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 96.)

Till Konungen.

FÖRSVARETS FASTIGHETSFOND.**Arméns delfond.**

1:o) **Vissa byggnadsarbeten m. m.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bilaga 3, punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1946) föreslagit riksdagen att dels till Vissa byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 21 000 000 kronor, dels ock medgiva, att i nämnda statsrådsprotokoll (s. 8—19) angivna byggnadsföretag må komma till utförande med anlitande av berörda anslag, i den mån kostnaderna icke kunna bestridas från av riksdagen tidigare anvisade anslag till inom försvarsbeslutets kostnadsram ingående byggnadsarbeten m. m.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 121 (punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 1 mars 1946) föreslagit riksdagen att, med ändring av i årets statsverksproposition framlagt förslag, dels till Vissa byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 32 000 000 kronor, dels ock medgiva, att i statsverkspropositionen och i propositionen nr 121 angivna byggnadsföretag må komma till utförande med anlitande av berörda anslag, i den mån kostnaderna icke kunna bestridas från av riksdagen tidigare anvisade anslag till inom försvarsbeslutets kostnadsram ingående byggnadsarbeten m. m.

De anslagstekniska principer beträffande medelsanvisning för genomförande av försvarets byggnadsarbeten under femårsperioden, som fastställdes av 1943 års riksdag, innebära i huvudsak följande. För vart och ett av budgetåren 1943—1947 avses för envar av försvarsgrenarna skola anvisas ett investeringsanslag, som till beloppet motsvarar ungefär fjärdedelen av det belopp, som för dessa fyra år återstår att anvisa inom ramen för vad i 1942 års försvarsbeslut beräknats för försvarsgrenens byggnadsarbeten. Dessa anslag — kvotanslag — som i regel få tagas i anspråk endast för sådana byggnads-

arbeten, som av riksdagen godkänts, må överskridas dels med belopp, som inom försvarsbeslutets kostnadsram återstå att anvisa, dels ock, då kostnadsramen beräknats med utgångspunkt från prisläget den 1 juli 1941, med belopp som erfordras för mötande av prisstegring. Budgetåret 1946/47 är det sista inom femårsperioden. Investeringsanslagen för nämnda budgetår böra alltså utgöra skillnaden mellan de i försvarsbeslutet för respektive försvarsgrenars byggnadsarbeten fastställda kostnadsramarna, å ena sidan, samt summan av de för budgetåren 1942/46 anvisade investeringsanslagen för ändamål att bestridas inom försvarsbeslutets kostnadsram för respektive försvarsgrenars byggnadsarbeten m. m., å den andra. I enlighet härmed skulle för budgetåret 1946/47 för armén, marinen och flygvapnet anvisas kvotanslag av 21 000 000 respektive 950 000 och 28 500 000 kronor. Då emellertid femårsplanens kostnadsram för arméns byggnadsföretag beräknas komma att överskridas med 11 000 000 kronor, föreslås i propositionen nr 121, att arméns investeringsanslag höjes till 32 000 000 kronor. Ifrågavarande merkostnad hänför sig utslutande till ökat behov av förrådslokaler. Anledningen till överskridandet av de för ifrågavarande ändamål tidigare beräknade beloppen synes vara att säkrare hållpunkter saknats för ett närmare bedömande av det erforderliga medelsbehovet. En utökning av förrådsprogrammet har tidigare varit förutsedd och frågan härom har i olika sammanhang framlagts för riksdagen. Det nu på basis av grundligare behovskalkyler och planläggningar föreslagna utbyggnadsprogrammet, som avser truppförbandsförråd, territoriella förråd och centralförråd, har beräknats draga en kostnad av 38 527 300 kronor enligt nuvarande prisläge. Såsom föredragande statsrådet framhållit avser ifrågavarande utbyggnadsprogram i stort att tillgodose allenast förrådsbehovet för den materiel, som enligt 1942 års försvarsbeslut avsetts skola anskaffas, och är sålunda icke föranlett av att materiel under beredskapstiden anskaffats utöver dessa normer.

Riksdagen har vid sin prövning av det fortsatta byggnadsprogrammet ur kvantitativ synpunkt funnit de föreslagna förrådsanläggningarna vara erforderliga, och då några sakliga erinringar i övrigt icke torde vara att framställa mot detsamma, har riksdagen funnit programmet kunna läggas till grund för anslagsberäkningen. Riksdagen har härvid beaktat att även om de för programmets genomförande erforderliga merutgifterna synas avsevärda denna kostnadsfråga dock bör ses mot bakgrunden av att det här gäller att förrådshålla ammunition till ett värde av inemot 500 000 000 kronor. På storleken av ifrågavarande merkostnad inverkar såsom i ämnet framhållits även förrådens tekniska utformning. Under det att man tidigare räknat med friliggande förråd har krav nu rests på att vissa förråd, särskilt ammunitionsförråd liksom förråd för spräng- och minmateriel, skola anordnas insprängda i berg. Då genom anordnande av bergförråd materielens lagringstid betydligt ökas och även andra fördelar härigenom stå att vinna, anser riksdagen sig böra medgiva, att bergförråd ställas till förfogande i föreslagen omfattning. Riksdagen godkänner alltså det föreslagna utbyggnadsprogrammet jämväl i vad avser förrådets anordnande.

Såsom ovan nämnts uppgå merkostnaderna för det fortsatta förrådsutbyggnadsprogrammet till 38 527 300 kronor. Efter frånräknande av till förfogande stående medel återstå 27 200 000 kronor. Då på sätt statsrådet föreslagit ett från förskottsanslag anvisat ännu icke för med anvisningen avsett ändamål utnyttjat belopp av 505 000 kronor lämpligen bör tillföras budgetutjämningsfonden, böra merkostnaderna höjas till i runt tal 27 700 000 kronor. Härav belöpa 720 000 kronor på förråd för de från Stockholm utflyttade förbanden ur Stockholms garnison. Riksdagen har beslutat, att dessa senare kostnader skola bestridas från ett vid sidan av försvarsbeslutets kostnadsram anvisat anslag. Härtill återkommer riksdagen under närmast efterföljande punkt. Återstående kostnader eller i avrundat tal 27 000 000 kronor enligt nuvarande prisläge, motsvarande 23 500 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1941, böra däremot bestridas inom försvarsbeslutets kostnadsram. Av nämnda belopp belöpa omkring 250 000 kronor på markförvärv. Då riksdagen nu beslutat anvisa det föreslagna anslagsbeloppet förutsätter riksdagen i likhet med statsrådet, att erforderliga förråd skola kunna anordnas inom ramen för nu beräknade belopp och att ytterligare medelsanvisning för ändamålet icke skall ifrågakomma.

Med avseende å påbörjande av nya gymnastikbyggnader och badanläggningar, uppförande av musikbyggnader samt utförande av nya idrottsplatser har statsrådet med hänsyn till läget på arbetsmarknaden och tillgången på byggnadsmaterial m. m. ansett medel icke böra i regel beräknas härför. Härtill ansluter sig riksdagen.

Riksdagen vill i detta sammanhang understryka av riksdagen tidigare gjort uttalande om angelägenheten av att största möjliga sparsamhet iakttages vid byggnadsprogrammets förverkligande och att endast de byggnadsåtgärder, som äro nödvändiga, komma till utförande under femårsperioden.

Under förevarande punkt har statsrådet utom ovannämnda förrådslokaler anmält vissa andra armén berörande byggnadsföretag, vilka befunnits böra komma till utförande under tiden till och med budgetåret 1946/47 samt angivit de beräknade kostnaderna härför. Räknat efter prisläget den 1 juli 1941 har detta ytterligare medelsbehov beräknats till sammanlagt 4 454 300 kronor. Vad statsrådet i anslutning härtill anfört liksom de av honom gjorda kostnadsberäkningarna har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* till *Vissa byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 32 000 000 kronor, *dels ock* medgivit, att i statsverkspropositionen (kapitalbudgeten, bil. 3, s. 8—19) och i propositionen nr 121 (s. 2—37) angivna byggnadsföretag må komma till utförande med anlitande av berörda anslag, i den mån kostnaderna icke kunna bestridas från av riksdagen tidigare anvisade anslag till inom försvarsbeslutets kostnadsram ingående byggnadsarbeten m. m.

2:o) **Merkostnader för vissa förråd för Svea livgarde m. fl. förband.** Under hänvisning till vad riksdagen under punkten 1 anfört, får riksdagen anmäla, att

riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 121 framställda förslag (punkt 2) till *Merkostnader för vissa förråd för Svea livgarde m. fl. förband* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 720 000 kronor.

3:o) **Iståndsättande av kasernbyggnad vid Svea livgarde.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 121 föreslagit riksdagen (punkt 3) medgiva, att i propositionen angivna kostnader för iståndsättande av kasernbyggnad vid Svea livgarde må bestridas av de för nämnda förläggnings ordnande anvisade medlen.

Riksdagen medger, att ifrågavarande byggnad må iståndsättas i enlighet med föreliggande förslag, och har icke något att erinra mot att kostnaderna härför bestridas från anslaget till ordnande av Svea livgardes förläggning å Järvafältet.

Riksdagen får därför anmäla, att riksdagen medgivit, att i propositionen nr 121 angivna kostnader för iståndsättande av kasernbyggnad vid Svea livgarde må bestridas av de för nämnda förläggnings ordnande anvisade medlen.

4:o) **Vissa markförvärv för armén.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 121 föreslagit riksdagen (punkt 4) att till Vissa markförvärv för armén för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 225 000 kronor.

Under förevarande punkt har föredragande statsrådet anmält vissa armén berörande markförvärv. Riksdagen har funnit behovet härav i varje särskilt fall styrkt och medger, att de ifrågasatta markförvärven må komma till stånd. Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot de verkställda kostnadsberäkningarna, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *Ytterligare medel till vissa markförvärv för armén* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 225 000 kronor.

Marinens delfond.

5:o) **Vissa byggnadsarbeten m. m.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bilaga 3, punkt 8 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1946) föreslagit riksdagen att dels till Vissa byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 950 000 kronor, dels ock medgiva, att i nämnda statsrådsprotokoll (s. 39—84) angivna byggnadsföretag må komma till utförande med anlitande av berörda anslag, i den mån kostnaderna icke kunn bestridas från av riksdagen tidigare anvisade anslag till inom försvars beslutets kostnadsram ingående byggnadsarbeten m. m.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 121 (punkt 5 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 1 mar 1946) föreslagit riksdagen medgiva, att i sistnämnda statsrådsprotokoll an givna byggnadsföretag må komma till utförande samt att kostnaderna härfö må bestridas med anlitande av förenämnda i årets statsverkspropositio

under försvarets fastighetsfond, marinens delfond, för budgetåret 1946/47 äskade investeringsanslag till Vissa byggnadsarbeten m. m.

I överensstämmelse med den under punkten 1 angivna beräkningsgrunden för bestämmande av kvotanslagens storlek har riksdagen bestämt marinens anslag till vissa byggnadsarbeten m. m. för nästa budgetår till 950 000 kronor.

Under förevarande punkt har föredragande statsrådet anmält vissa marinen berörande byggnadsarbeten för tiden intill utgången av budgetåret 1946/47, vilka avses komma till utförande inom ramen för 1942 års försvarsbeslut. Till bedömande föreligger däribland ett flertal förslag till ombyggnads- och förbättringsarbeten å Skeppsholmen. Riksdagen har till följd härav funnit lämpligt att i detta sammanhang behandla riksdagens år 1945 församlade revisorers under § 8 i revisionsberättelsen framställda erinringar rörande förläggningen av Stockholms örlogsbas. Revisorerna hava därvid, bland annat, uttalat vissa farhågor för att utförandet av ny- och ombyggnadsarbeten vid Stockholms örlogsbas skulle vara ägnat att föregripa eventuellt framtida beslut om örlogsbasens förflyttning. Med anledning härav vill riksdagen vad beträffar de nu till utförande föreslagna arbetena vid örlogsbasen framhålla, att riksdagen vid sin ingående prövning av ett vart av ifrågavarande medelsbehov funnit, att de föreslagna åtgärderna få anses vara av förhållandena påkallade. Riksdagen kan med hänsyn till arbetenas art och omfattning ej denna gång finna några som helst betänkligheter ur de av revisorerna angivna synpunkterna böra möta mot att dessa arbeten nu komma till utförande. Riksdagen förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t i fråga om Skeppsholmens framtida bebyggelse noga beaktar de synpunkter, som framförts av statsrevisorerna.

Vad revisorerna i övrigt under nu omhandlade paragraf anfört synes icke påkalla något särskilt uttalande från riksdagens sida.

I fråga om övriga under marinens anslag till vissa byggnadsarbeten m. m. anmälda byggnadsbehov har riksdagen funnit sig böra godkänna vad statsrådet därvid föreslagit. De av statsrådet verkställda kostnadsberäkningarna hava av riksdagen godtagits. I enlighet härmed böra kostnaderna för de av statsrådet föreslagna byggnadsarbetena beräknas — med utgångspunkt i prisläget den 1 juli 1941 — till sammanlagt 5 083 400 kronor.

Under återopande av det anförda och under hänvisning i tillämpliga delar till vad riksdagen uttalat under punkten 1 får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* till *Vissa byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 950 000 kronor, *dels ock* medgivit, att i statsverkspropositionen (kapitalbudgeten, bil. 3, s. 39—84) och i propositionen nr 121 (s. 51—56) angivna byggnadsföretag må komma till utförande med anlåtande av berörda anslag, i den mån kostnaderna icke kunna bestridas från av riksdagen tidigare anvisade anslag till inom försvarsbeslutets kostnadsram ingående byggnadsarbeten m. m.

6:o) **Depåförläggning för sjökarteverket på Beckholmen.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 121 (punkt 6) föreslagit riksdagen att till Depåförläggning för sjökarteverket på Beckholmen för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 209 000 kronor.

Med hänsyn till de olägenheter, som äro förbundna med det nuvarande sättet för förvaring och vård å ett flertal olika ställen av sjökarteverkets materiel, finner riksdagen en koncentrerings av denna verksamhet böra komma till stånd. Riksdagen har härvid i likhet med föredragande statsrådet ansett sig kunna godtaga det av styrelsen för sjökarteverket till 209 000 kronor enligt nuvarande prisläge kostnadsberäknade förslaget till anordnande av en särskild depåförläggning för sjökarteverket å kronan tillhörig mark på Beckholmen. Riksdagen har därför för ändamålet anvisat ett särskilt investeringsanslag å 209 000 kronor. Såsom anförts av statsrådet böra kostnaderna icke belasta den för marinens byggnadsarbeten beräknade kostnadsramen men böra till den del de motsvara kostnaderna enligt prisläget den 1 juli 1941 inräknas inom den för försvarets femårsplan beräknade allmänna kostnadsramen. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Depåförläggning för sjökarteverket på Beckholmen* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 209 000 kronor.

Flygvapnets delfond.

7:o) **Vissa byggnadsarbeten m. m.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bilaga 3, punkt 11 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1946) föreslagit riksdagen att dels till Vissa byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 28 500 000 kronor, dels ock medgiva, att i nämnda statsrådsprotokoll (s. 88—104) angivna byggnadsföretag må komma till utförande med anlitande av berörda anslag, i den mån kostnaderna icke kunna bestridas från av riksdagen tidigare anvisade anslag till inom försvarsbeslutets kostnadsram ingående byggnadsarbeten m. m.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 121 (punkt 7 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 1 mars 1946) föreslagit riksdagen medgiva, att i sistnämnda statsrådsprotokoll angivna byggnadsföretag m. m. må komma till utförande samt att kostnaderna härför må bestridas med anlitande av förenämnda i årets statsverksproposition under försvarets fastighetsfond, flygvapnets delfond, för budgetåret 1946/47 äskade investeringsanslag till Vissa byggnadsarbeten m. m.

I överensstämmelse med den under punkten 1 angivna beräkningsgrunden för bestämmande av kvotanslagens storlek har riksdagen bestämt flygvapnets anslag till vissa byggnadsarbeten m. m. för nästa budgetår till 28 500 000 kronor.

Vad angår de av föredragande statsrådet i statsverkspropositionen och i propositionen nr 121 angivna byggnadsarbeten, vilka ansetts böra komma till stånd under nästa budgetår och för vilka — enligt prisläget den 1 juli 1941 — kostnaderna beräknats till sammanlagt 11 128 500 kronor, har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Under återopande av det anförda och under hänvisning i tillämpliga delar till vad riksdagen uttalat under punkten 1 får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels till *Vissa byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 28 500 000 kronor, *dels ock* medgivit, att de i statsverkspropositionen (kapitalbudgeten, bil. 3, s. 88—104) och i propositionen nr 121 (s. 61—77) angivna byggnadsarbeten må komma till utförande med anlitande av berörda anslag, i den mån kostnaderna icke kunna bestridas från av riksdagen tidigare anvisade anslag till inom försvarsbeslutets kostnadsram ingående byggnadsarbeten m. m.

8:o) **Vissa merkostnader för byggnadsarbeten vid Norrbottens flygbaskår.** I propositionen nr 121 har Kungl. Maj:t (punkt 8) föreslagit riksdagen att till *Vissa merkostnader för byggnadsarbeten vid Norrbottens flygbaskår* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 74 100 kronor.

Riksdagen har funnit sig kunna bifalla förevarande förslag om anvisande av ett särskilt investeringsanslag å 74 100 kronor till täckande av ifrågavarande merkostnader för byggnadsarbeten vid Norrbottens flygbaskår. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Vissa merkostnader för byggnadsarbeten vid Norrbottens flygbaskår* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 74 100 kronor.

9:o) **Merkostnader för vissa markförvärv för flygvapnet m. m.** I propositionen nr 121 har Kungl. Maj:t (punkt 9) föreslagit riksdagen att till *Merkostnader för vissa markförvärv för flygvapnet m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 728 000 kronor.

Riksdagen anser i likhet med föredragande statsrådet, att medel böra beräknas för täckande av de uppkomna merkostnaderna för markförvärv m. m. för Bråvalla flygflottilj, tillhoppa 650 000 kronor. Mot förslaget att för merkostnadernas bestridande taga i anspråk det för kostnader i anledning av byggnadsförbud mot flyghinder tidigare beräknade beloppet å 140 000 kronor har riksdagen intet att erinra. Det därefter återstående merkostnadsbeloppet, 510 000 kronor, finner riksdagen böra i enlighet med statsrådets förslag anvisas under särskilt investeringsanslag.

Förslaget att under samma anslag anvisa dels ett belopp av 192 000 kronor för markförvärv för bombfällnings- och skjutplatser, dels ock ett belopp av 26 000 kronor för markförvärv för flygfältsarbeten vid Södermanlands flygflottilj har bifallits av riksdagen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Merkostnader för vissa markförvärv för flygvapnet m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 728 000 kronor.

Stockholm den 11 maj 1946.

Med undersätlig vördnad.
